

Eneko Sagardoy, aktorea

“IRUDITERIA BERRITZEA KOMUNAK KONPONTZEA BEZAIN BEHARREZKOA DA”

Agendak aginduta ezezkoak eman behar dituen horietakoa da Eneko Sagardoy –besteak beste– aktore durangarra. Antzerkian buru-belarri dabilen bitartean, Altzoko Handiaren azalean jartzeko lanetan ari da orain, Aitor Arregi eta Jon Garañoren zuzendaritzapean. Aitzakia bikaina 2017an estreinatuko duten filmaz eta beste makina bat gaiez galderak erantzuten jartzeko.

Lander Arretxea Bereziartua

@larretxea

ARGAZKIAK: DANI BLANCO

Zenbat aldiz galdetu dizute harrিতuta: 94koa zara?

Askotan, bai. Batzuetan esaten didate: “Joder, ze zorrea duzun, hain gazte eta hainbeste lan”, kasualitatea izango baltz bezala. Tarteka amorratzen nau, badakidalako atzean zenbat lan dagoen. Baina badakit esaten didanak harrিতzeko motiboak ere badituela. Ez luke hala izan behar, baina zoritxarrez, ez da ohi-koa.

Ez dira asko zure gisan pantaila eta eszenatokitian ikusten ditugun aktore gazteak. Egon badaude?

Esperientzia handiko profesionalekin lan egiteko aukera izan dut: Patxo Telleria, Mikel Martinez, Ander Lipus... Askok eskertzen dut hori. Baina askotan faltan izan dut adin bereko jendearekin aritzea. Ardurak eta hasten ari denaren ilusioa konpartitzeko gogoia dut nire egoera antzekoan dagoen jendearekin. Baina ez da aktore gazteak falta direlako. Egon badaude, pila bat gainera. Ez ditugu ikusten ez dutelako lekuri haien gaitasunak erakusteko. Duela gutxi 200 gazte aurkeztu ziren Pabellon 6k deituta

Romeo eta Julieta obra egiteko castingera. Gazte formatu asko dago zain, eta batzuk kanpoan bizi dira hemen ez dutelako lan egiteko aukerarik.

Eta zu, bitartean, arnas hartu ezinda.

Egia esan bai. Oraintxe *Aundiyaz* gain, *Amodioaren ziega*, *Arren ganbara eta emeen sotoa* eta *Zergatik Jamil* antzezlanekin ari naiz. Eta bien bitartean, negurako beste film baten aurre-produkzioan eta udazkenean estreinatuko den antzerki obra bat prestatzen. Hori guztia Ikus-entzunezko Komunikazioa Gradu ikasten dudana bitartean.

Hala ere, une bakoitzean, emanaldi bakoitzaren aurretik esaten diot nire buruari: “Nik orain eta hemen egon nahi dut, ez beste inon”. Ez diot etorkizunari ez iraganari asko begiratzen. Hori da erronka, unearekin konektatuta egotea. Gauza asko galtzen dituzu bestela.

Tartean bizi ere egin beharko da ba.

Ikusten ditut herri mugimenduetan buru-belarri ari diren lagunak, eta askotan esaten diet ez direla ari bizitza disfrutatzen, horretarako bakarrik bizi direla.

Haiek gauza bera esanez erantzuten didate niri. Egia esan, pena hori ere badut, ez gehiago murgildu ahal izatea herri ekimenetan, baina uste dut ni ere eragiten ari naizela beste bide batzuetatik...

Erraza jarri didazu galdera korapilatsua botatzeko. Nola uztartzen dira herri mugimenduak eta sorkuntza?

Herri ekimenetan gaur egun kultura hartzen da aisialdi jarduera huts gisa, betetzeko osagai moduan, eta modu ez arduratsuan. Deialdiak izaten dira: “Behar dugu tarte bat betetzeko... Behintzat jendea emozionatu dadila apur bat...”. Baina artea ez da osagai bat. Jendeak ez du ikusten antzerkiaren atzean dagoen formakuntza lana, testuak eta paperak prestatzekoa... Eta kosta egiten zaigu gurea ere ofizioa dela edo izan daitekeela ikusaraztea.

Askotan tokatuko zitzaizun doan lan egitea ere.

Euskal Herrian auzolana eta militantzia oso errotuta dago, eta beti ikusi dut nire inguruan borondatearen kultura hori. Nik egin dut lana doan, baina

hori zer den ere zehaztu behar genuke: batzuetan ikasi dut pila bat sosik gabe egindako film laburretan, eta oso ondo kobratutako proiektuetan berriz, osasuna galdu dut. Diruarena ez da filtro solidoa. Horrek ez du esan nahi gure lanaren balioa aldarrikatu behar ez dugunik. Iturgin batek beti galdetzen du zenbat kobratuko duen, ezta? Guk aldiz konplexuak ditugu aurrekontu bat aurkezteko.

Batzuek Madril edo Parisera jotzen dute hemen lortzen ez duten baldintza eta egonkortasun ekonomikoaren bila.

Niri lasaitasuna ematen dit jakiteak lanik ez badidate ematen nire kabuz lana sortzeko gai izango naizela. Eta horretarako zein da gakoa? Formakuntza. Gustatzen zait pentsatzea horrek nola baiteko autonomia ematen didala. Erabakitzeko gaitasuna, irizpide ekonomikoaren gainetik. Madrilera joango banintz, gehiago litzake hiri handi batean bizi-zearen esperientzia behar dudalako, lana lortzeko baino.

Madriren bai eta hemen apenas dagoena ikus-entzunezko fikzioa da. Loreak edo Amama bezalako filmek arrakasta izan dute, baina urte oso baten bi ordu eska-serako ematen dute soilik. Zer dugu ikus-entzunezko gainontzeko egunetan?

Hori bera galdetzen dut nik. Momentu honetan, zenbat lan-eskaintza ditugu euskal aktoreok? Ia ez dago ikus-entzunezko fikzioan lan egiteko aukerarik. Urtean film bikain bat, aktore bakan batzuei aldi bateko lana ematen diena, eta telebistan ia ezer ez. Telebista publiko bat izanda ere, ezin dugu fikzioan lan egin. Nola ez da jendea Madrilera joango? Nola ez dugu han eta hemen doan lan egingo film labor eta antzekotan? Gure burua entrenatuta eta lanean mantentzeko modu bakarra hori bada...

Irudikatu iturgin bat, hasi behar duena bere lagunei komuna konpontzen, edo zergatik ez, pintatzen, inori, Euskal Herri osoan, ez zaiolako hoderik izorrazten. Komunak konpondu behar diren moduan, iruditeriak ere berri egin behar dira, ureztatu behar da imajinarioa. Herri honek behar du fikzio berri bat; beharizana da. Horretarako norbaitek gidoiak idatzi behar ditu, beste batek onartu eta guk lan egin. Ez badugu horretarako aukerarik, gurpil hori geldirik dago.

la ordubete daramagu hizketan, eta oraindik ez dizut Aundiyaz ezer galde-tu. Zurekin beste inon topo egin duenak pentsatuko du: egia esan, Sagardoy horren handia ere ez da...

Casting arduradunak deitu ninduean burura etorri zitzaidan lehenengo gauza hori izan zen: horretarako gorputza falta zait niri... Baina zinearen magia z baliatu gara ikusleari Aundiya oparitzeko.

Neurriak neurri, kosta zaizu Altzoko Handiaren larruan jartzea?

Asko, bai. Zailena hori izan da. Oraindik lan horretan nabil. XIX. mendean erlijioak eta baserriak zuen pisua oso urrun dago nire egungo kezketatik. Etengabe hazten ari den pertsona baten minak eta beldurrak ere nire egin behar izan ditut; euskalkiarekin eta ahotsarekin borrokan ibili naiz... Oso zaila izan da, baina zailtasunarekin batera dator plazera ere. Egunero lanera erronka horrekin joateak oso bizirik sentiarazi nau.

Zenbat izango du filmak fikzio hutsetik eta zenbat biografiatik?

Egiatzatutako informazio gutxi heldu da gaur egunera. Horrek askatasuna eman die gidoilariari, eta baita aktorei ere. Gainera Aundiya ez du kontatzen Joakin Eleizegi izan zenaren biografia: bi anaiaren arteko adiskidetasun istorioa da. Ezaugarri berezia da anaietako batek aldaketa bortitza jasaten duela eta horrek biei eragiten diela. Oso oinarrizko sentimenduetara jotzen duen pelikula da. Badirudi denboran atzera joanda urrunera joango garela, baina XIX. mendean eta orain kezka eta beldur antzekoak ditugu.

Nabari da lan-taldean Loreakek izandako arrakastaren oihartzuna?

Bizitzako alor guztietan bezala, behin asmatzen duzunean, hurrengo pausoa indar gehiagorekin ematen duzu. Nik ez nuen Loreaken parte hartu, eta ez naiz alderatzeko gai. Dena dela, absurdo irudituko litzaidake jendeak Loreaken pareko zerbait espero izatea, hau oso ezberdina izango baita. Eta hori ona dela uste dut: hunkitu dezala jendea beste bide batzuk landuta. Egia da foku gehiago daudela jarrira Loreakekin lortutako arrakasta eta gero. Hori bala badaiteke filma toki gehiagotara eramateko, hala izan dadila.

“Herri ekimenetan gaur egun kultura hartzen da aisialdi jarduera huts gisa”

“Telebista publiko bat izanda ere, ezin dugu fikzioan lan egin. Nola ez da jendea Madrilera joango?”

“Aundiya ez du kontatzen Joakin Eleizegi izan zenaren biografia: bi anaiaren arteko adiskidetasun istorioa da”

Ez zara ohituta egongo hainbeste jenderekin lanean aritza.

Hori bada zinetik erakartzen nauen zerbait: 100 laguneko ekipo bat lanean aldi berean helburu batekin, bakoitza bere alorretik. Puntako jendea dago, gainera, sektore guztietan. Halakoetan ikusten da zer nolako profesionalak ditugun. Argi dut Euskal Herrian goi-mailako

ABARKETERUENA

TABERNA

Txanporta plaza

Tel.: 944 657 790

Iturritxo kalea, 6 48220 Abadiño

gauzak egiteko gaitasuna duten pertsonak egon badaudela. Bestetik, oso zuzendari sentiberekin egin dut topo: badakite entzuten, eta gauzak oso argi izanda ere jolasari tartea ematen. Oso babestua sentitu naiz eta hori garrantzitsua da niretzat. Lana euskara hutsean egiten dugu, eta horrek ere lagundu dit etxean bezala sentitzen.

Arrakasta handia badu, akaso alfonbra gorriren bat ere zapaldu beharko duzu... Horrek beldurtzen nau apur bat, bai. Pentsa, larritzen nintzen baten batek *Goenkalen* azaldu nintzelako ezagutzen ninduenean.... Gure lanaren parte da eta, beno, hori ere probatu beharko dugu. Baina gertatzen dena gertatzen dela, nagoen leku lasai honetan segi

nahi dut. Jarraitu lanean, ikasten... Photocalletara joan behar banaiz, joango naiz, baina jakinda alfonbra gorri horretan ez dudala aurkituko lasaitasunik. Alfonbra gorria egun batean jarri eta hurrengoan kendu egiten da. Zer gertatzen da urtearen gainontzeko egunetan handik pasatzen direnekin? ■

EMAZU
ESKUA

**EUSKAL ESKOLA
PUBLIKOAREN 25. JAIA
HENDAIA**

EKAINAK 5

euskaleskolapublikoarenjaia.eus

LAGUNTZAILEA

ARGIA